

HANDELINGEN DER BELGISCHE WETGEVENDE KAMERS.

VEREENIGDE KAMERS.

BUITENGEWONE ZITTIJD 1914.

KONINKLIJKE ZITTING VAN DINSDAG, 4 AUGUSTUS 1914

Van 9 uur voormiddag af, komen de leden der Kamer en de senatoren in grooten getale aan, en nemen plaats ter zittingszaal der Kamer.

Achter het bureel van den voorzitter staan, als trofeeën in de hoogte geheschen, de Belgische vlag, de vlag der kolonie, 's Rijks wapenschild.

Te half tien wordt het voorloopig bureel samengesteld uit de heeren Delvaux, deken van jaren voor de beide Kamers, en Pecher en Devèze, de twee jongste leden der vergadering; zij worden bijgestaan door den heer Pauwels, griffier der Kamer, en den heer Campioni, griffier van den Senaat.

De heer voorzitter. — Mijne heeren, wij zullen overgaan tot de uitloting van onze afgevaardigden die Hunne Majesteiten bij hunne intrede in het Paleis der Natie zullen ontvangen.

— Bij uitloting is de afvaardiging, belast met Z. M. den Koning te ontvangen, samengesteld uit de heeren Nobels, D'Hondt, Gillès de Pelichy, Van Cleemputte, de Wouters d'Oplinter, Boël, Feron, Borginon, Maenhaut, de Meester, Ortegat en Dejardin.

De afvaardiging gelast H. M. de Koningin te ontvangen, is samengesteld uit de heeren Delbeke, Vergauwen, Behaghel en de Kerchove d'Exaerde.

De heer voorzitter. — Ik verzoek de leden die door het lot zijn aangeduid, Hunne Majesteiten te willen te gemoet gaan.

— Te 10 uur doet Hare Majesteit de Koningin hare intrede in de zaal; zij is vergezeld van HH. Koninklijke HH. den Hertog van Brabant, den Graaf van Vlaanderen, en Prinses Maria-Josée, alsmede van de leden der afvaardiging en van haar gevolg.

De vergadering, rechtstaande, begroet Hare Majesteit onder den herhaalden kreet: « Leve de Koningin! » en bekrachtigt dien kreet met langdurige toejuichingen.

Onmiddellijk daarop treedt Z. M. de Koning binnen, voorafgegaan door de heeren quaestoren en de leden der afvaardiging en vergezeld van zijne adjudanten.

De Kamer rechtstaande, begroet den vorst met geestdriftige toejuichingen en den lang herhaalden kreet: *Leve de Koning! Leve België!* Dezelfde vaderlandslievende betoogingen ontstaan in de gaanderijen, waar al de toehoorders rechtstaan en met hunne zakdoeken wuiven.

Zijne Majesteit de Koning beklimt het verhoog, treedt in de plaats van den voorzitter en spreekt, vóór de rechtstaande vergadering, volgende redevoering uit:

Mijne Heeren,

Nooit, sedert 1830, heeft gewichtiger uur voor België geslagen: ons grondgebied wordt met schending bedreigd.

De kracht zelve van ons recht, de sympathie welke België, fier op zijne vrije instellingen en op zijn zedelijken vooruitgang, steeds bij alle andere natien heeft genoten, de noodwendigheid van ons zelfstandig bestaan, dat voor het Europeesch evenwicht onontbeerlijk is, laten nog de hoop over dat de gevreesde gebeurtenissen achterwege zullen blijven.

Doch, wordt onze hoop teleurgesteld, moeten wij den inval op onzen grond weerstand bieden en onze bedreigde haardsteden verdedigen, dan zal die plicht, hoe hard ook, ons gewapend vinden, en tot de grootste offers bereid. (*Toejuichingen en geroep: Leve de Koning! Leve België!*)

Van stonden aan, en in het vooruitzicht van alle mogelijke gebeurtenissen, heeft onze moedige jeugd de wapens gevat, met die taaiheid en die koelbloedigheid, den Belgen van oudsher eigen, ertoe vast besloten het Vaderland, te midden het gevaar, te verdedigen. (*Toejuichingen.*)

Namens de Natie stuur ik haar onzen broedergroet toe. (*Toejuichingen en kreten: Leve het leger!*) Overal, in Vlaanderen en in het Walenland, in steden en dorpen, knelt een eenig gevoel de harten: de liefde tot het Vaderland; zweeft een enkel vizioen voor ieders geest: onze bedreigde onafhankelijkheid; is ons een enkele plicht opgelegd: hardnekkige wederstand. (*Toejuichingen.*)

In deze gewichtige omstandigheden zijn twee deugden onmisbaar: kalme, doch vastberaden moed, en innige eendracht onder alle Belgen.

Beiden hebben zich reeds met klank en klem geopenbaard ten aanschouwe der begeesterde Natie.

De onberispelijke mobilisatie van ons leger, het talrijk opkomen van vrijwilligers, de toewijding van de burgers, de opofferingsgeest der gezinnen hebben onomstootbaar, tot ieders verkwikking, bewezen welke groote heldhaftigheid het Belgisch volk vervoert. (*Levendige toejuichingen.*)

En thans daden!

Ik heb U, mijne Heeren, opgeroepen opdat de Wetgevende Kamers zich met de zelfopoffering en met de geestdrift van het Volk kunnen vereenigen.

Gij zult, Mijne Heeren, én voor den oorlog, én voor de openbare orde, alle maatregelen weten te treffen, die thans passen. (*Algemeene blijken van instemming.*)

Bij het aanschouwen van deze bewogen vergadering, met slechts één

partij, de partij van het Vaderland... (*Geestdriftige toejuichingen en kreten: Leve België! Leve België!*) ...waarin nu alle harten eensgezind zullen kloppen, denk ik terug aan het Congres van 1830 en vraag ik U, Mijne Heeren: zijt gij, onwrikbaar, besloten het heilig pand Onzer Vaders ongeschonden te handhaven? (*Ja, ja, van alle kanten.*)

Heel 't Land door zal niemand zijnen plicht te kort komen.

Bij ons leger heerscht kracht en tucht; het is op de hoogte zijner taak: mijne Regeering en Ikzelf, wij hebben het volste vertrouwen in legerhoofden en soldaten. (*Blijken van goedkeuring.*)

Nauw verbonden aan de bevolking, door haar gesteund, is de Regeering zich harer verantwoordelijkheid bewust, en zal die tot het einde toe weten te dragen, met de beraden overtuiging dat het streven van allen, vereenigd in het vurigste, edelmoedigste gevoel van vaderlandsliefde, ons heiligste pand zal vrijwaren.

Moest de vreemdeling ten spijte onzer onzijdigheid, waarvan wij de plichten steeds nauwgezet hebben nageleefd, ons grondgebied schenden, dan vindt hij alle Belgen geschaard rond den Vorst die nooit Zijn grondwettelijken eed zal afbreuk doen, en rond de Regeering, die het volle vertrouwen der gansche Natie geniet. (*Bravo! Bravo!*)

Ik betrouw in onze toekomst; een Volk dat zich weet te verdedigen, dwingt ieders eerbied af: dat Volk kan niet vergaan! (*Zeer wel! Leve de Koning! Leve België!*)

God helpe ons in deze rechtvaardige zaak!

Leve België, vrij en onafhankelijk! (*Langdurig handgeklap in de zaal en in de gaanderijen begroet het slot der redevoering.*)

Zijne Majesteit de Koning treedt van het verhoog en verlaat de vergadering met zijn gevolg onder de geestdriftige kreten: *Leve de Koning! Leve het Vaderland! Leve België! Leve de onafhankelijkheid!*

MEDEDEELING VAN WEGE DE REGEERING.

De heer de Broqueville, minister van oorlog. (*Van op het spreekgestoelte.*) — Mijne heeren, ik moet eene daad plegen die, ik beken het, ingaat tegen onze parlementaire gebruiken; 't ligt niet in de gewoonte dat een minister het woord voert voor de vereenigde Kamers: doch wij verkeerden in toestanden die sommige uitzonderingen wettigen.

Laat mij het zeggen: het zijn echte oorkonden die ik u wil voorlezen en ik hoop dat, na ze gehoord te hebben, gij van meening zult wezen dat de Regeering het vertrouwen verdient dat heel het land met inbegrip van hare politieke tegenstrevers, in haar op nationaal gebied wil stellen, en dat gij oordeelen zult dat, op deze plechtige stonden het uiterst onvoorzichtig zijn zou over te gaan tot om 't even welke beraadslaging betreffende de mededeeling die ik de eer hebben zal u te doen (*Blijken van eenparige instemming.*)

Verleden Zondag, te 7 uur, heeft zijne Excellentie, de Minister van Duitschland navolgende nota aan de Regeering medegedeeld. Zij is in het Duitsch opgesteld en nauwgezet vertaald.

DUITSCH NOTE. (*Naar het Fransch vertaald.*)

Brussel, 2 Augustus 1914.

De Duitse Regeering heeft bepaald vernomen, dat de Fransche legermacht voornemens is naar de Maas op te rukken langs Givet en Namen. Die tijdingen nemen elken twijfel weg dat Frankrijk naar Duitschland wil oprukken over België's grondgebied heen. De Keizerlijke Duitse Regeering heeft stellig te vreezen dat België, wat het ook zou pogen niet bij machte wezen zal, om een zoo uitgebreiden Franschen aantocht zonder hulp af te weren. Dit feit blijkt, op zichzelf, eene tegen Duitschland gerichte bedreiging te zijn.

Voor Duitschland is het een dringende plicht dien aanval van den vijand te voorkomen.

De Duitse Regeering zou het zeer diep betreuren, moest België het aanzien als een vijandelijke daad van harentwege, indien maatregelen, door Duitschlands vijanden genomen, Duitschland verplichten op zijne beurt België's grondgebied te schenden.

Tot vermijding van alle misverstand, verklaart de Duitse Regeering wat volgt:

1. Duitschland bedoelt geen de minste vijandelijke daad jegens België. Stemt België er in toe, tijdens den oorlog die aanbreekt, een vriendschappelijke onzijdige houding tegenover Duitschland aan te nemen, dan verbindt de Duitse Regeering zich harerzijds, bij het slui-

ten van den vrede het Koninkrijk en zijne bezittingen in gansch hunnen omvang te waarborgen.

2. Onder die voorwaarde verbindt Duitschland zich onmiddellijk na het sluiten van den vrede het Belgisch grondgebied te ontruimen;

3. Blijft België bi, zijne vriendschappelijke houding, dan is Duitschland bereid, in overleg met de overheden der Belgische Regeering, tegen gereed geld al aan te koopen wat voor zijne troepen noodig is en vergoedend te schenken voor schade in België aangericht.

4. Toont België zich vijandig tegenover het Duitse leger en verwekt het, onder meer, hinderpalen tegen diens vooruitrukken, door verzet van uit de vestingswerken langs de Maas, of door het vernietigen van banen, spoorwegen, tunnels of andere kunstwerken, dan acht Duitschland zich verplicht België als vijand te beschouwen.

In dit geval gaat Duitschland geen enkele verbintenis tegenover het Koninkrijk aan, doch laat het de wapens beslissen over de regeling van de latere betrekkingen tusschen beide Staten. De Duitse regeering voedt de gegronde hoop, dat zulke toestand niet zal ontstaan en dat de Belgische Regeering geschikte maatregelen zal treffen om dergelijke gebeurtenis te voorkomen. In dit geval, zullen de goede betrekkingen die tusschen beide Staten heerschen, nog nauwer en duurzamer worden.

Na het ontvangen van deze nota, hebben wij onmiddellijk de Ministers van Staat, zonder onderscheid van politieke denkwijze verzocht zich bij de Regeering aan te sluiten opdat onze beraadslagingen volstrekt zouden strooken met het gevoelen van 't gansche land.

Ik mag volmondig verklaren dat het met eenparigheid is van al de leden, die deze vergadering bijwoonden, dat de gemeenschappelijke besluiten werden genomen in het gemeenschappelijk belang van 't Vaderland. (*Zeer wel!*)

BELGIË'S ANTWOORD.

Brussel, 3 Augustus 1914. (7 uur 's morgens).

In hare nota van 2 Augustus 1914 geeft de Duitse Regeering te kennen, dat volgens stellige inlichtingen de Fransche legermacht voornemens zou zijn langs Givet en Namen naar de Maas op te rukken, en dat België, wat het ook zou pogen, niet bij machte zou wezen om zonder hulp het vooruitrukken van de Fransche legers te verhinderen. In dit geval acht de Duitse Regeering het plicht dien aanval af te weren en het Belgisch grondgebied te schenden. Onder die voorwaarden stelt Duitschland aan 's Konings Regeering voor jegens dat land een vriendschappelijke houding aan te nemen en het verbindt zich bij het sluiten van den vrede de algeheelheid van het Koninkrijk en al diens bezittingen in gansch hunne uitgestrektheid te vrijwaren. In de nota wordt daaraan toegevoegd dat, mocht België het vooruitrukken van de Duitse legermacht verhinderen, Duitschland verplicht zou zijn België als vijand te beschouwen en de wapens te laten beslissen over de latere regeling van de betrekkingen tusschen beide Staten.

Deze nota verwekte bij 's Konings Regeering een volslagen en smartelijke verbazing.

De aan Frankrijk toegeschreven bedoeling is strijdig met de stellige verklaringen op 1 Augustus tegenover ons uit naam der Regeering van de Republiek afgelegd.

Overigens, moest, ondanks onze verwachting, België's onzijdigheid door Frankrijk worden geschonden, dan zou België al zijne internationale verplichtingen naleven en zou zijn leger den indringer met alle mogelijk geweld weerstand bieden. (*Algemeene goedkeuring.*)

De verdragen van 1839, bevestigd door die van 1870, bekrachtigen België's onafhankelijkheid en onzijdigheid met waarborg vanwege de mogendheden, en onder andere vanwege Zijne Majesteit den Koning van Pruisen.

België is zijne internationale verplichtingen steeds trouw gebleven het heeft zijne plichten immer met eerlijke onpartijdigheid vervuld; het heeft geen poging hoegenaamd verzuimd om zijne onzijdigheid te handhaven of te doen eerbiedigen.

De aanslag waarmede de Duitse regeering zijne onafhankelijkheid bedreigt, zou een onloochenbare schennis van het volkenrecht heeten. (*Levendige goedkeuring.*)

Geen krijgskundig belang, hoe ook genaamd, wettigt schennis van het recht. (*Zeer wel! Bravo!*)

Door het aanvaarden van de haar beteekende voorstellen, zou de Belgische Regeering de eer der Natie prijs geven en tevens hare verplichtingen tegenover Europa tekort doen. (*Levendige toejuichingen en herhaalde kreten: Leve België!*)

Bewust van de rol door België sinds ruim tachtig jaar in de wereldbeschaving vervuld, wil het niet gelooven, dat zijne onafhankelijkheid slechts kan behouden blijven ten koste van een te kort komen aan zijne onzijdigheid. (*Zeër wel! Zeër wel!*)

Wordt deze hare hoop te leur gesteld, dan is de Belgische Regeering er vast toe besloten, door alle middelen waarover zij beschikt, elken aanslag op haar recht af te weren.

(*Onbeschrijflijke geestdrift: Al de leden staan recht en juichen den Minister toe.*)

Mijne Heeren, tot 6 uur van dezen morgen hebben wij gewacht naar het antwoord op de nota welke ik u daareven voorlas. Dit antwoord wierd ons heden morgen te 6 uur overgemaakt door Zijne Excellentie den minister van Duitschland; het luidt:

DUITSCH GEZANTSCHAP

A II 4

(*Vertaling.*)

Brussel, 4 Augustus 1914.

Mijnheer de Minister,

Ik werd gelast en heb de eer Uwe Excellentie te berichten, dat in gevolge het weigerend antwoord van 's Konings Regeering op de welgemeende voorstellen vanwege de Keizerlijke Regeering, deze tot haar groot leedwezen, zal verplicht zijn de veiligheidsmaatregelen, als onmisbaar aangegeven tegenover Frankrijks bedreigingen, uit te voeren desnoods met wapengeweld.

Gelief, Mijnheer de Minister, de betuiging van mijne hoogachting te aanvaarden.

(Ond.) VON BÜLOW.

Aan Zijne Excellentie den heer Davignon, Brussel.

(*Ontroering en luidruchtige gesprekken.*)

Mijne heeren, dit antwoord behoeft geen uitleg, omdat alle uitleg de gebeurtenissen van heden verzwakken zou. Thans is eilaas! het woord aan de wapens, en op dat gebied zullen wij krachtadig en manhaftig onzen plicht volvoeren. (*Luide goedkeuring en kreten: Leve België!*)

Zooals Zijne Majesteit de Koning het daareven zegde, kan een volk, dat zich niet overgeeft, worden verwonnen maar zeker en vast niet vernietigd! (*Herhaalde en luide goedkeuring.*)

En ik verklaar het, uit naam van gansch het Volk dat thans is samengeschaard, bij wien maar één hart klopten maar één ziel trilt: dat Volk, al werd het ook overwonnen nooit zal het zich onderwerpen! (*Salvo van langdurige en geestdriftige toejuichingen. — De heer Minister verlaat het spreekgestoelte onder de algemeene toejuichingen der vergadering en den herhaalden kreet: Leve België!*)

De heer Carton de Wiart, minister van justitie. — Leve België! Eendracht maakt macht!

De heer voorzitter. — Mijne heeren, wij moeten akte nemen van de plechtige verklaringen welke de heer minister komt af te leggen in naam der Regeering. Ons eenig antwoord luidt: dat dezelfde gevoelens onze harten doen trillen, en dat wij in hem al ons betrouwen stellen. (*Levendige goedkeuring.*)

Wij roepen hem toe: Leve België! Ondersteund door de wilskracht van alle Belgen, zal nooit, voorwaar, ons België vergaan! (*Herhaalde en langdurige toejuichingen. — Leve België!*)

— De zitting van de vereenigde Kamers wordt geheven te half elf.

(*De heeren senatoren trekken zich terug naar hunne vergaderingszaal.*)